

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375
13, 14, 20 IR 20¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2018 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 13 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Elektrinių, išskyrus elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminančių vartotojų (toliau – gaminantis vartotojas) elektrines, įrengtoji suminė galia apskaičiuojama kaip elektrinėms, kurioms šio įstatymo 20 straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis taikomas atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijai gaminti skatinimas, priskirtos įrengtosios suminės galios, nurodytos iki šio įstatymo įsigaliojimo ir vėliau šio įstatymo ir Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka išduotuose galiojančiuose leidimuose plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš atsinaujinančių energijos išteklių ir leidimuose gaminti elektros energiją, suma. Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos interneto svetainėje viešai skelbiama ir nuolat atnaujinama informacija apie priskirtas įrengtąsias sumines galias ir esamas laisvas skatinimo kvotas.“

2. Pakeisti 13 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Gaminančių vartotojų atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių įrengtoji suminė galia apskaičiuojama kaip šių elektrinių įrengtųjų galių, nurodytų galiojančiuose leidimuose plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, leidimuose gaminti elektros energiją, rangovų deklaracijose, kurios pateikiamos elektros tinklų operatoriui ir prijungimo sąlygose, išduotose asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais ir numatantiems statyti ar įrengti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias elektrines, kurioms Elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio 14 dalyje nustatyta tvarka leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus nereikalingas, suma. Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos skelbia ir nuolat atnauja informaciją apie gaminančių vartotojų elektrinių įrengtąją suminę galią savo interneto svetainėje.“

2 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 14 straipsnio 17 dalį ir ją išdėstyti taip:

„17. Elektros tinklų operatorius kas mėnesį teikia Valstybinei energetikos inspekcijai prie Energetikos ministerijos informaciją apie prijungimo sąlygas, išduotas asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais ir numatantiems statyti ar įrengti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias elektrines, kurioms Elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio 14 dalyje nustatyta tvarka leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus nereikalingas.“

3 straipsnis. 20 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 20 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Fiksuoti tarifai nustatomi ir skatinimo kvotos didesnės kaip 10 kW įrengtosios galios elektrinėms, išskyrus asmenų, kurie patys arba per trečiuosius asmenis siekia tapti gaminančiais vartotojais, elektrines, atitinkančioms šio įstatymo 13 straipsnio 3 dalyje nurodytus uždavinius, paskirstomos aukciono būdu. Skatinimo kvotas ir aukcionų regionus, taip pat skatinimo kvotų paskirstymo tvarką ne didesnės kaip 10 kW įrengtosios galios elektrinėms nustato ir tvirtina Vyriausybė. Aukcionai organizuojami elektrinių prijungimo prie elektros tinklų regionuose atskirai

kiekvienai statyti ar įrengti elektrines planuojančių asmenų grupei Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytais terminais, ne vėliau kaip per 180 kalendorinių dienų nuo asmens prašymo organizuoti aukcioną konkrečiai statyti ar įrengti elektrines planuojančių asmenų grupei jo nurodytame regione pateikimo dienos. Aukcionuose turi teisę dalyvauti visi asmenys, pasirašę šio įstatymo 14 straipsnio 11 dalyje nurodytą ketinimų protokolą ir pateikę 14 straipsnio 13 dalyje nurodytą asmens prievolių įvykdymo užtikrinimą. Fiksuoto tarifo didžiausią galimą dydį kas pusę metų nustato Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija. Aukciono laimėtoju pripažįstamas dalyvis, nurodęs mažiausią pageidaujamą fiksuotą tarifą, įvertinus tai, kad vienoje aukciono zonoje didžiausia elektrinių parko įrengtoji galia negali sudaryti daugiau kaip 40 procentų didžiausiosios leidžiamos prijungti generuojančių šaltinių galios regione. Jeigu dviejų ar daugiau aukciono dalyvių pateikti pasiūlymai dėl pageidaujamo fiksuoto tarifo dydžio sutampa, laimėtoju pripažįstamas dalyvis, pasiūlęs statyti didesnės galios elektrinių parką. Jeigu sutampa pasiūlymai ir dėl elektrinių parko galios, skatinimo kvota atitinkamame prijungimo taške tokiems aukciono dalyviams paskirstoma proporcingai jų pateiktos galios pasiūlymams. Aukciono laimėtojas ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo aukciono laimėjimo šio įstatymo ir Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka privalo kreiptis į Valstybinę energetikos inspekciją prie Energetikos ministerijos dėl leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išdavimo ir jį gauti. Tuo atveju, jeigu aukciono laimėtojas per nustatytą terminą nesikreipia dėl leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išdavimo arba šis leidimas neišduodamas, netenka galios ar jo galiojimas panaikinamas Energetikos įstatyme ir Elektros energetikos įstatyme nustatytais pagrindais, aukciono laimėtojas per vieną mėnesį nuo bent vienos iš nurodytų aplinkybių atsiradimo dienos išbraukiamas iš aukciono laimėtojų sąrašo. Atsiradusi laisva skatinimo kvota paskirstoma organizuojant naują aukcioną, kaip numatyta šioje dalyje.“

4 straipsnis. 20¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 20¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„20¹ straipsnis. Gaminančių vartotojų veiklos plėtra ir jos kainodara

1. Asmenys, siekiantys tapti gaminančiais vartotojais, turi teisę įsirengti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias elektrines, kurių įrengtoji galia neviršija vartotojo objektui suteiktos leistinosios naudoti galios ir nėra didesnė kaip 500 kW.

2. Gaminančių vartotojų nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomose atsinaujinančius energijos išteklius naudojančiose elektrinėse pagaminto elektros energijos kiekio apskaita tvarkoma pagal elektros energijos apskaitos prietaisų, fiksuojančių suvartotą ir (ar) pagamintą elektros energiją, rodmenis:

1) jeigu gaminantis vartotojas per einamąjį kalendorinį mėnesį į elektros tinklus patiekia daugiau elektros energijos, negu suvartoja, tai per einamąjį kalendorinį mėnesį tarp į elektros tinklus pateiktos ir suvartotos elektros energijos susidaręs elektros energijos skirtumas perkeliamas į kitą kalendorinį mėnesį kaip gaminančio vartotojo į elektros tinklus patiektas elektros energijos kiekis, kuris yra kaupiamas nuo einamųjų metų balandžio 1 dienos iki kitų metų kovo 31 dienos (toliau – kaupimo laikotarpis);

2) jeigu gaminantis vartotojas per einamąjį kalendorinį mėnesį į elektros tinklus patiekia mažiau elektros energijos, negu suvartoja, tai per einamąjį kalendorinį mėnesį tarp pateiktos į elektros tinklus ir suvartotos elektros energijos susidaręs elektros energijos skirtumas yra atimamas iš kaupimo laikotarpiu gaminančio vartotojo sukaupto į elektros tinklus patiekto elektros energijos kiekio;

3) jeigu pasibaigus kalendoriniam mėnesiui gaminančio vartotojo suvartotas elektros energijos kiekis yra didesnis negu jo kaupimo laikotarpiu sukauptas į elektros tinklus patiektas elektros energijos kiekis, už šį skirtumą gaminantis vartotojas moka gaminančio vartotojo ir elektros energijos tiekėjo sudarytoje elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytą kainą;

4) gaminančio vartotojo per kaupimo laikotarpį suvartotos elektros energijos kiekį viršijantis į elektros tinklus patiektas elektros energijos kiekis į kitą kaupimo laikotarpį nėra perkeliamas ir už šį kiekį gaminančiam vartotojui nėra mokama;

5) gaminančių vartotojų elektrinėse, kurių prijungimo prie elektros tinklų taškas nesutampa su elektros energijos vartojimo vietos prijungimo tašku, pagaminto elektros energijos kiekio apskaita tvarkoma atsižvelgiant į gaminančio vartotojo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomos elektrinės dalį.

3. Elektros energijos apskaitos prietaisai turi fiksuoti per kalendorinį mėnesį gaminančio vartotojo į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekį ir iš elektros tinklų suvartotos elektros energijos kiekį. Jeigu elektrinę nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo gaminančių vartotojų grupė, įrengiamas tik vienas elektros energijos apskaitos prietaisas, o atskiro gaminančio vartotojo į elektros tinklus patiektas elektros energijos kiekis apskaičiuojamas pagal apskaitos prietaiso rodmenis proporcingai gaminančio vartotojo valdomos elektrinės daliai.

4. Gaminantis vartotojas moka Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytą naudojimosi elektros tinklais paslaugų kainą, kuri:

1) nustatoma vienu kalendorinių metų laikotarpiui, įvertinus skirstomųjų tinklų operatoriaus ekonomiškai pagrįstus (būtinus) metinius kapitalo, veiklos ir kitus su naudojimosi elektros tinklais paslaugų teikimu susijusius kaštus, gaunamą naudą ir planuojamą atgauti gaminančių vartotojų elektros energijos kiekį ir suminę elektrinių įrengtąją galią;

2) diferencijuojama atsižvelgiant į skirstomųjų tinklų, prie kurių prijungtas gaminančio vartotojo objektas, įtampą;

3) ne vėliau kaip prieš mėnesį iki jos taikymo pradžios yra viešai skelbiama Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos interneto svetainėje.

5. Naudojimosi elektros tinklais paslaugų kainą gali būti vienanarė, mokama už 1 kWh iš skirstomųjų tinklų atgauto elektros energijos kiekio arba už 1 kW elektrinės įrengtosios galios arba dvinarė, mokama už 1 kWh iš skirstomųjų tinklų atgauto elektros energijos kiekio ir už 1 kW elektrinės įrengtosios galios.

6. Gaminantis vartotojas gali rinktis vienanarę ar dvinarę naudojimosi elektros tinklais paslaugų kainą arba atsiskaityti elektros energijos kiekiu pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytą procentą nuo kaupimo laikotarpiu gaminančio vartotojo į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekio. Gaminantis vartotojas gali keisti atsiskaitymo už naudojimosi elektros tinklais paslaugas būdą ne dažniau kaip vieną kartą per 12 mėnesių.

7. Elektros energija gali būti gaminama gaminančio vartotojo elektrinėje, kuri yra geografiškai nutolusi Lietuvos Respublikos teritorijoje nuo gaminančio vartotojo elektros energijos vartojimo vietos. Elektrinėje, kurios prijungimo prie elektros tinklų taškas nesutampa su elektros energijos vartojimo vietos prijungimo tašku, visas pagamintas elektros energijos kiekis ar atskiram gaminančiam vartotojui priskirta jo dalis laikomi patiektais į elektros tinklus, nepriklausomai nuo gaminančio vartotojo ar jų grupės elektros energijos vartojimo kiekio. Tokiu atveju gaminančio vartotojo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdoma viena elektrinė arba jos dalis gali būti susieta tik su to paties gaminančio vartotojo viena elektros energijos vartojimo vieta.

8. Asmenų, siekiančių tapti gaminančiais vartotojais, elektrinės gali būti statomos, įrengiamos ir eksploatuojamos Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka trečiųjų asmenų, gavus leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimą gaminti elektros energiją. Tokiu atveju gali būti statomos, įrengiamos ir eksploatuojamos tik naujos atsinaujinančius energijos išteklius naudojančios elektrinės, kurių statybai ar įrengimui naudojama anksčiau neeksploatuota elektrotechninė įranga.

9. Gaminantis vartotojas nemoka už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energetikos sektoriuje už tą elektros energijos kiekį, kurį kaupimo laikotarpiu gaminantis vartotojas patiekė į elektros tinklus ir po to suvartojo savo reikmėms ir ūkio poreikiams.

10. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių įrengtoji suminė galia į šio įstatymo 13 straipsnio 3 dalyje nustatytas sumines galias neįskaitoma ir neturi viršyti 200 MW, iš kurių 100 MW galia paskirstoma buitiniams vartotojams ir 100 MW galia – kitiems asmenims, ir yra apskaičiuojama, kaip nurodyta šio įstatymo 13 straipsnio 6 dalyje. Pasiekus 200 MW gaminančių vartotojų elektrinių įrengtąją suminę galią, Vyriausybės įgaliota institucija atlieka technologinį ir ekonominį gaminančių vartotojų elektrinių plėtros vertinimą

ir, atsižvelgdama į Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos nuostatas, teikia Vyriausybei pasiūlymą dėl gaminančių vartotojų elektrinių įrengtosios suminės galios didinimo arba argumentuotą pagrindimą, kodėl tolesnė gaminančių vartotojų elektrinių plėtra neturėtų būti skatinama.

11. Gaminančių vartotojų kaupimo laikotarpis taikomas iki 2034 m. balandžio 1 d.“

5 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2019 m. liepos 1 d.

2. Lietuvos Respublikos energetikos ministras ir Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija iki 2019 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

Dovilė Zajauskaitė
2018-10-30

Energetikos ministras

Žygimantas Vaičiūnas
2018-10-31